

Fénix se plavně odlepil od země. Pomalinku se vznášel, obestřen aureolou zlatého jasů. Lehce proklouzl nažloutlým prstencem agresivních plynů a bez újmy vyplul z atmosféry. Vzdalující se planeta měnila postupně zbarvení. Nejprve modrá, pak špinavě šedá a zelenožlutá barva se ustálila na typickém žlutozeleném odstínu, podle kterého pozná každý kosmoplavec Zemi mezi stovkami jiných nebeských těles. Fénix se ponořil do zemskéhoistiny a Země si v protisvětle navlékla žlutý prstýnek.

" Regří tua !! "

Umělým hlasem promluvil Fénix. Pasážér, přezdívaný mezi kumpány Bažinák zpozorněl.

" Regří tua !! "

Stroj trval tvrdošijně na svém. Všechny přístroje přestaly pracovat a dokonale automat zchroml. Bažinákova záda zvlhla studeným potem.

" Regří tua !! "

Monotónním hlasem syntetizáturu volal Fénix o pomoc. Volal jazykem mozků, které ho sestrojily. Jazykem národa z kteréhosi zapadlého kouta vesmíru.

" Regří tua !! "

Stroj žádal o zásah zvenčí. Zásah možná nepatrný, možná jen vyslovení nějakého pokynu, drobný pohyb rukou ...

Bažinák pochopil, že se s Fénixem nedomluví, že mu nemůže pomoci. Stal se cizincem ve vlastním těle, ve vlastním osudu. Jeho tělem a jeho osudem se stal Fénix, stroj se svou nesrozumitelnou exotickou mluvou.

" Regří tua !! "

Štíhlé tělo Fénixe na okamžik zaváhale a začalo se stoupající rychlostí prepadat do hloubi gravitačního pole jakéhosi neviditelného tělesa ...

" Regří tua !! "

" Regří tua !! "

PRIMITIVOVÉ

Stanislav ŠVACHOUČEK

"Jsou to primitivové," zašeptal Stewart Novikovovi. Měl přitom kamennou tvář hazardního hráče. "Kdyby přistál někdo u nás, obtěžoval by se prezident Světové rady. Tady ten jejich králík pošle dva dědky a dvoučlennou stráží a myslí si, že se mu budeme klanět."

Jeden ze dvou vyslanců si upravil poměrně hezky zdobený kožený oblek a důstojně zahučel. Automat okamžitě začal překládat.

"Král už utišil svůj hněv a vítá cizince, kteří chtějí obchodovat. Žádost o prodej půdy na stavbu vašeho domu ale zatím neobsahovala žádnou nabídku."

Novikov před jednáním s domorodci připravil spolu s kapitánem Kekonenem náčrt budoucí stanice i s mapkou její nejvhodnější polohy. Měl trochu výčitky svědomí, že se v kosmickém věku opakuje historie s prodejem země za korále a soudek ohnivé vody a tak přemluvil kapitána zahrnout do nabídky i sadu nářadí na opracování dřeva a umělých hmot. Byly to krásné nástroje z nerezavějící oceli.

Teď tedy mlčky rozbíhal před královskými vyslanci velké pouzdro z černé koženky. Dva ozbrojenci, kteří stáli za posly, ocenili soupravu obdivným pohledem a Novikov věděl, že zvolil správně. "Tohle je dar našeho náčelníka vašemu králi. Škoda, že nepřišel s vámi, jistě bychom jej přivítali důstojně." "Přiletěl snad s vámi váš král? Važte si, mladý muži toho, že s vámi jednájí rádci krále. Neprítomnost vašeho náčelníka je pro nás urážkou, ale víme, že žijete jinak. Promíjíme vám vaši nevědomost."

Novikov spolkl lekci mlčky. Stewart se nadechl, ale také poznámku nekomentoval. Byl si vědom, že jednání vede Novikov jako exobiolog a psycholog. On sám byl kybernetik a

byl do Novikovy "skupiny" přidělen proto, aby se nepletl při montáži Stanice. Jeho neustálé vychloubání střeleckým uměním přineslo nečekané ovoce v podobě funkce osobního strážce Novikova, který dostal za úkol legalizovat s domorodci stavbu Stanice a zajistit tak hladký a nekrvavý průběh akce.

"Chtěli bychom koupit tuto zemi," řekl exobiolog a rozbíhal před posly papírový svitek. Chtěl vysvětlovat, co znamenají symboly na mapě, ale starší rádce jej gestem zarazil. "To nejde," přeložil okamžitě automat. "Máme rozkaz nabídnout vám pouze ostrov." Novikov si uvědomil, že asi měli od pobřeží je skutečně malý ostrůvek. Ten ale nepřicházel v úvahu. Stanice pro mimoprostorovou dopravu potřebovala pevné skalnaté podloží a musela být na souši daleko od břehu, aby ji nevyřadily z provozu bouře nebo příliv.

"Nemohli bychom jednat o nějakém místě na pevnině?" "Máme jasný příkaz. Král prodá pouze ostrov. Cena je tato - potrava a věci, které potřebuje jeden z vašich lidí po dobu dvou let." Novikov nedovedl skrýt překvapení. "My ale odlétáme, hned po dokončení Stanice. ... tak asi za dvacet dní." "Král se rozhodl jednoho z vás pozvat na dva roky ke dvoru, aby vyprávěl o svém domově a poskytl mu zábavu a poučení." "Odlétáme všichni." "Král jednoho z vás pozve ke dvoru." "Nevím, zdali bude moci někdo z nás přijmout vaše pozvání."

Stařec zavrtěl hlavou. "Zatím nejste zváni. Až přijde čas, král si vybere jednoho z vás a ten pozvání neodmítne." Novikov se pokusil vrátit k tématu, protože správně cítil, že debata tímto směrem nevede k žádnému cíli. "Potřebujeme místo na pevnině. Jsme ochotni zaplatit požadovanou cenu, ale potre-

bujeme místo na břehu, daleko od moře."

"Král vám nabízí ostrov. Pokud přijímáte, pošlete dar a věci pro jednoho z vás na dobu dvou roků ke skalám. Pokud ne, nemusíte dělat nic. Přestěhujte se na ostrov do dvou dnů nebo opusťte toto místo a nevracejte se sem."

Stařec povstal, aby ukázal, že rozhovor je u konce. Novikov by byl rád ještě něco dodal, ale už se zvedal i druhý posel a oba strážcové se postavili po jejich boku. Stewart jim s posměšnou poklonou pokynul k východu z kabiny. Poselstvo prošlo chodbou a nákladovým uzávěrem vystoupilo na písčité břeh. Kolem lodí kypěla práce. Základy Stanice se už začaly rýsovat v dálce na úpatí hor. Směrem ke skalám vedly pískem hluboké koleje po stavebních mechanismech. Návštěvníci vyrazili pískem pryč. Novikova překvapilo, že oba starci jdou vpředu, bředí se namáhavě pískem a za nimi stejně těžce pospíchají strážci. "Stejně jako kdysi v Egyptě," reagoval na jeho tázavý pohled Stewart. "Měli ve zvyku nechávat lidi ve funkci jen tak dlouho, dokud byli schopni prokazovat fyzickou zdatnost."

"Výchova k aktivnímu stáří, co?" zasmál se Novikov. "Jak říkám ... primitivové," potvrdil s úsměvem Stewart. Pak se obrátili a šli referovat kapitánovi. Kapitán nebral královské poselstvo vážně. Měl svůj plán a ten byl odhodlán včas splnit. Dal příkaz odvézt ke skalám kontejner s konzervami, několika knihami a náhodně vybranými předměty denní potřeby. Rozhodně neměl v úmyslu někoho nechávat na planetě. Během cesty bylo třeba vytudovat ještě čtyři Stanice, našťáště na neobydlených planetách. Po dvou dnech si ale na slova králových vyslanců musel vzpomínat. Ze staveniště se totiž přihnalo několik aut ověšených dělníky a techniky.

"Stříleli po nás praky, pane," vysvětloval předák jedné party a držel si krvácející rozseknuté obočí. Kapitán zaraženě přehlížel skupiny lidí, kteří se zřejmě v bezpečí mateřské lodi bezvadně bavili vzpomínkou na svá dotrodružitví. "Posádka protimeteorické ochrany na svá místa," zavelel a tři technici zmizeli v chodbě. Pak se otočil k Novikovovi a Stewartovi, kteří stáli poblíž. "Konzervy dostali, tak co ještě chtějí?" "Říkali, abychom do dvou dnů vypádlí. Za ty konzervy můžeme do exilu na ostrov." Stewartova připomínka vyvolala lehkou vlnu smíchu. Kapitán ho ignoroval. "Chci slyšet exobiologa." "Je to tak, pane," odkašlal si Novikov. "V tom, že máme pobřeží do dvou dnů vyklidit, bylo zcela jasno." "Já mám plán," zařval kapitán. "Všichni přijďte o prémie!" "Přijdeme ..." ozval se tiše Stewart. "Vás jsem se na nic neptal." Kapitán se znovu obrátil na Novikova. "Jaké mají zbraně?" "Je to středověk, pane. Praky ... meče, halapartny ... luky a šípy jsem neviděl. Mohli by mít něco těžšího, nějaké katapulty a beranidla."

"Půjete jim naproti," kapitán ukázal pohybem brady i na Stewartá. "Zkusíte vyjednat. Zdržte je. Za žádnou cenu nedopusíte, aby začali ničit základy. Vezměte si s sebou vysílačku a karabinu," "... a dalekohled a ochranné přilky ..." pokračoval polohlasem Stewart. "Jistě," zasupeřil kapitán. "Vezmete si s sebou věci podle potřeby, ale karabinu jenom jednu a ponese ji Novikov. Stewart bude udržovat spojení."

"Vývoj probíhá všude stejně," bručel si spokojeně pro sebe Novikov a obhlížel dalekohledem hlouček vojáků. "Typický středověk ... kožené kabátce, meče, dýky, kopí, praky ... hele, tamhle táhnou katapult!" Stewart přijal vděčně nabízený dalekohled a podíval se stejným směrem. "Mají pěkné brnění," řekl uznale. "To jsem tu ještě neviděl." "Ukaž," žadonil nedočkavě Novikov. "Máš pravdu, to je zajíma-

vé. Vyjadá to jako kožené kabátce posíté šupinami." Zamyslel se a podal dalekohled příteli. "Řekni mi, prosím tě, proti jaké zbraňi tohle chrání. Vždyť ty šupinky jsou strašně malé ... snad proti šípům, ale ty jsme neviděli. Proti meči, dýce nebo kopí to nemá smysl."

"To je železo?" "... snad to bude cín."

.."

Novikov svou expertízu nedokončil. Sneal se na ně děšt kamení a oba znovu zalehli za betonovou podezdívku. Stewart si zamáčkl bouli rukou, na níž byla vidět modřina jako hrom. Novikova fascinovala svými barevnými fázemi. "Nekoukej tak na mne," zavrčel Stewart. "Nechceš náhodou zase vyjednávat?" "Vždyť se tak moc nestalo," pokrčil rameny jeho přítel. "Konec konců jsme živi a zdraví."

"Jsem živi, ale zdrav jsi jenom ty!" Novikov pevněji stiskl karabinu, ale Stewart mávl rukou. "Nebudu se tatý zabývat příštípkářením, kamaráde. Za chvíli kapitánovi povolí nervy, bouchne do nich antiprotony a plnění plánu bude zachráněno." "Je mi jich líto." "Jak říkám ... měli trefit tebe."

Novikov znovu opatrně vykukl nad zídou Katapult už byl v provozu. Přímou nad nimi hvízdla směrem k raketě černá koule. Ze skal vytáhla skupina otrhanců těžký vůz obrněný cínovým plechem, jeden z rytířů dlouhými kleštěmi vytáhl z vozu další kouli a položil ji do lžice praku. Druhý okamžitě zatáhl za páku a těžké protizávaží se zhouplo k zemi a vymrštilo kouli vzhůru. Ze skal vytáhla další skupina třetí oplechovaný vůz. Stewart se zasmál. "Tímhle nám nenochou nic udělat. Všechno to padá na jedno místo. Ani nedostihli k raketě. Skládají to tam věchno do písku jako kuličky. Připomíná mi to dětství, když jsem otcí v jeho dílně vytahal všechny velké matice a šrouby a házel jsem je scusedovi do sklepa. Chtěl jsem ho vyhodit do povětří atomovou bombou a ty matice byly nejtěžší prvky, jaké jsem doma našel." Novikov na něj vytřeštil oči. Vytrhl mu z ruky vysílačku, stiskl knoflík a zavlel. "Kapitáne ..." V té chvíli nad nimi hvízdla vzduchem čtvrtá koule a svět se rozzářil nesnesitelným zábleskem. Zdálo se jim, že hřmění burácí nekonečně dlouho. Když ztichlo, setřásli ze sebe písek a podívali se přes roh zídky k raketě. Nebylo tam nic. Nad břehem moře se vznášel najestátní oblak kouře.

Audience u krále byla krátká. Strážé přivlekly oba zajatce před dřevěný trůn, který připomínal spíš křeslo z lovecké chaty. "Původně jsem chtěl pozvat jen jednoho z vás, ale když jste přežili dva, rozhodněte se sami. Máte tu pro vás jídlo a věci na dva roky pro jednoho nebo na jeden rok pro dva, že?"

Novikovovi se zdálo, že automat překládá i jízlivý tón hlasu. "Ano," potvrdil a po zádech mu přešel mráz, když si vzpomněl, jak ledbyle balili zásilku, která měla jenom zdržet domorodce do doby, než bude Stanice hotova a uzavře se do svého nezničitelného časového pole. "Vyberte si." Oba muži se na sebe podívali. Stewart kývl. Novikov se obrátil ke králi. "Rozdělíme se spolu." "Dobře," souhlasil král. "Ale pamatujte si, že budete vyprávět a řeknete nám všechno, co víte. Kdyby jeden z vás nechtěl mluvit, zbude všechno jídlo pro druhého." "A co pak?" "Pak půjdete do dolů na ... kov." Automatický tlumočnick zřejmě nahradil neznámé slovo nejbližším podobným. Stewart sykl: "Doly na uran nebo ještě horší svinstvo." Tlumočnick pohotově zabučel. Král přisvědčil. "Ano, z dolů se lidé nevracejí." Pak neopatrně pokývl hlavou a strážé postrčily do místnosti dva chlapce s nepřítomným pohledem. "To jsou královští svědci. Jako malé děti podstoupili operaci, která je zbavila možnosti lhat. Májí výbornou paměť. Až jednou přiletí vaši přátelé znovu, svědci jim řeknou všechno, co zde slyšeli. Jsou dva, protože jeden by mohl

časem zemřít a možná, že se vaši přátelé budou chtít přesvědčit, že opravdu nemůže lhát ..."

"Mlátili je do hlavy kladivem, až zapomněli všechno kromě paměti," zasyčel Stewart. "Váš popis metody je poměrně přesný," řekl král. "Ale teď se vrátíme k tomu hlavnímu. Dávejte pozor, má nabídka se nebude opakovat ... Chcete se stát dobrovolně mými hosty na dobu jednoho roku a dělit se spolu o všechno, dobré i zlé? Odpověď může být jen ano nebo ne." "Ano," řekli oba najednou. "Chce někdo z vás teď hned následovat své přátele z lodí? Odpověď může být jen ano nebo ne." "Ne," řekl

okamžitě Novikov. Stewart na něj chvilku nechápavě hleděl, ale pak si i on uvědomil, že nemá na výběr a řekl své "ne".

Král pokynul rukou a stráže oba chlapce odvedly. "Budou teď zavřeni v tmavé jeskyni, aby si dobře pamatovali tuto chvíli a mohli kdykoliv přesně zopakovat naše slova," vysvětlil král.

Stewart obrátil oči v sloup. "Tomu říkám primitivové ... atomové pumy, magnetofony, neurochirurgie v praxi ..."

Síní se rozlehl jeho kašlavý smích. Král se obrátil ke strážím a do Stewartova kvílení zazněla suchá intonace automatického tlumočnicka: "Hysterie. To se stává. Pošlete někoho pro nádobu se studenou vodou!"

Jsem jenom člověk, integrovaný tribunále

Ivan Kmínek

Potom se stooký mechanismus ve tvaru předsednického stálu obrátil ke mně a promluvil: "Pane navrhovateli, vysvětlíte ve stručnosti, proč jste požádal o revizi rozhodnutí obvodního soudu." "Proč? Šlo přece jasně o justiční omyl, pane předsede!" "Oslovení pane předsede laskavě nepoužívejte," řekl mechanismus. "Jsme krajský Spravedlnostní komplex JUSTRON B. Budeteli se na nás napříště obracet, eslovujte nás integrovaný tribunále." "Tak tedy... demnívám se, že nižší soud rozhodl neprávem, integrovaný tribunále. Mám důvodné podezření, že tam svou roli sehrála korupce." "V nitru stroje: to lehce zašuměle. "Můžete soudu objasnit důvod svého podezření?" "Samozřejmě, integrovaný tribunále. Nižší soud vedl své řízení tak, že jsem prakticky nebyl připuštěn ke slovu. Vůbec jsem neměl příležitost vložit argumenty ve svůj prospěch. Řekl bych, že to byla pochybná zásluha mé bývalé ženy." "Použijte oslovení odpůdkyně" pečlil mne mechanismus medevým barytonem. "Odpůdkyně je zkrátka podmazala," prehlásil jsem a hlas se mně zachvěl. Má bývalá žena Dita, která seděla v pretějšjí levici, mně zpražila pehrdivým pohlédem. "Emocionálně zabarvených výrazů se pekud možne vystřihajte," doperučil mně mechanismus. "Pesoudit postup ebvedního seudu je výlučneu záležitostí této revize. Upil jsem ze sklenice minerálky před sebou na pultu a plně se soustředil. "Obvední soud zkrátka vedl své řízení tak, jako by ROBE 4 patřilo před rozvedem jedneznačně nám pběma..." "Míníte bezpedflevé speluvlastnictví manželů pedle paragrafu 143 ebčanského zákoníku?" ppreručil mně mechanismus.

"Ano...právě tak. Míním bezpodílové speluvlastnictví," řekl jsem trpělivě. "Já mám důkazy pro te, že můj strýc dareval ROBE pouze mně, a to ještě před snatkem. Zdůraznuji, před snatkem. ROBE je tedy jasně mým osobním vlastnictvím a celé řízení je zhola zbytečné." "Nesmysl," ozvala se má bývalá žena prudce. "Absolutní nesmysl. Strýc nám věnoval ROBE jako svatební dar." "Strýc by TOBE nevěnoval ani v chořelou sirku," pravil jsem ledově. "Bylas mu odperná ed pohledu." "Myslíš? A proč mně tedy říkal 'beruške'?" "Hmyz on chrenický nesnášel, Dituš. Te jsi nepoznala?" "Prosíme o klid", řekl mechanismus důrazně "jinak budeme nuceni přerušit řízení!" Na jeho panelu se na chvíli rozsvítile velké varevné světlo. Dita přehedila nohu přes nohu a já jsem se snažil uklidnit vzpéminkami na Mariánské lázně. "Vy tedy tvrdíte? věnoval se JUSTRON B opět pouze mé osobě," že předmět sporu, uklidový automat ROBE 4, jste získal ed svého strýce jako osobní dar ještě před uzavřením manželství. Můžete soudu předležit příslušnou darevací listinu?" "to ne ... ale..." "Nebe snad jiný doklad?" "Ano, integrovaný tribunále, mám u sebe dopis, který mně strýc poslal 21. ledna, tedy šest dní před svatbou." "Předajte prosím tento dopis soudu k přegkoumání," požádal mechanismus. Sel jsem a vhedil tu listinu do černého zejícího etveru hned vedle hlavní obrazovky, nad kterým byla tabulka s nápisem "Důkazní materiál." Mechanismus vydal několik kancekářských šelestů a než jsem se vrátil na své místo, pustil se do hlasitého čtení strýceva listu: